

Mnohočetný myelom a lázeňská léčba v možnostech Lázní Karlova Studánka

Jan Vrabc

Česká myelomová skupina – Velké Bílovice 17.4.-19.4.2008

Představení Státních léčebných lázní v Karlově Studánce

- Povolení k léčení vydáno Maxmiliánem II. Františkem – nejmladším synem Marie Terezie (velmistrem Řádu německých rytířů) v r. 1780 (bratrem císaře Josefa II.) - kurfiřtem
- Léčení pod lékařským dohledem od r. 1785
- Dnešní název od r. 1803 po nejslavnějším habsbursk. vojevůdci - arcivév. Karlu Ludvíku Janovi, bratru císaře Františka (vnuk Mar.-Ter.)
- Léčivé prameny vždy nesly jména velmistrů – arcivévodů z nejvyšší císařské rodiny

Josef I.
1705-1711

Císař římský,
král český a uherský

Leopold I.
1657-1705

Král český, uherský, císař římský

Karel VI.
1711-1740 Císař římský,
král český a uherský

Manžel císař říms.
František I.-Štěpán
Lotrinský - proto
M.-T. je císařovna
a vládne pevně
rakouskému trůnu

Marie Terezie
1740 - 1780

Královna česká a uherská

Josef II.
1780-1790

Císař římský 1765-1790
král český, uherský od 1780

Leopold II.
1790-1792

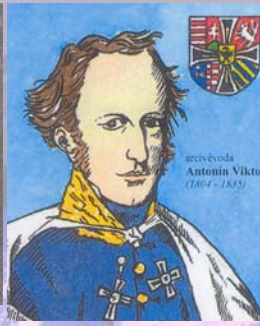
Císař římský
král český a uherský

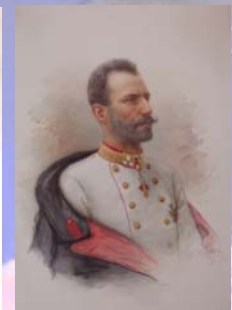
František II. (I.)

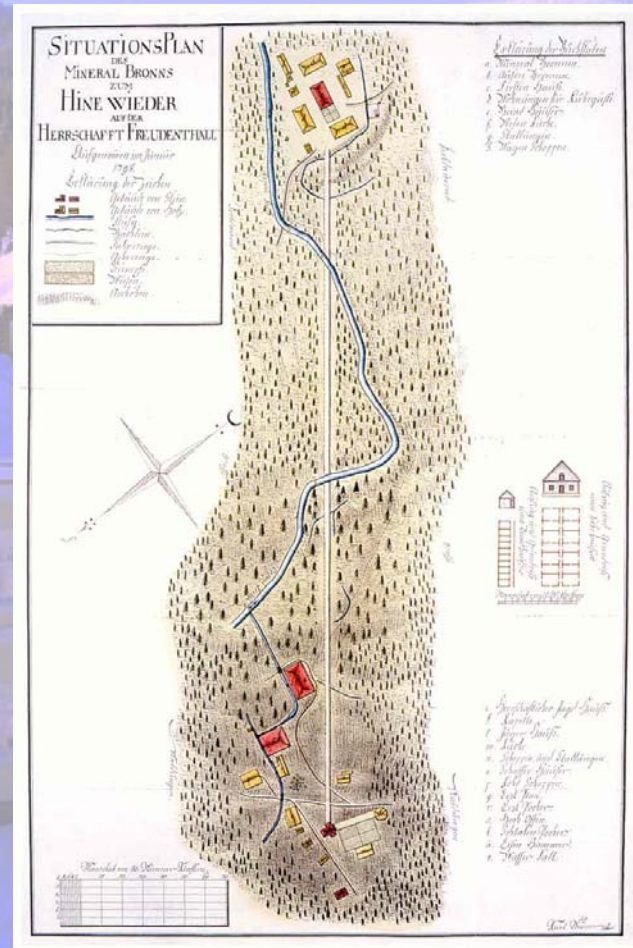
král český a uherský římský císař 1792-1806
rakouský cis. 1804-1835

arcivévoda
Antonín Viktor
(1804 - 1835)

Údolí dobrých lesních pramenů poznali lidé, kteří pracovali v lesích a hutích. Výbornou pitnou vodu nazvali „Dobrou vodou“ či „Bruntálskou kyselkou“

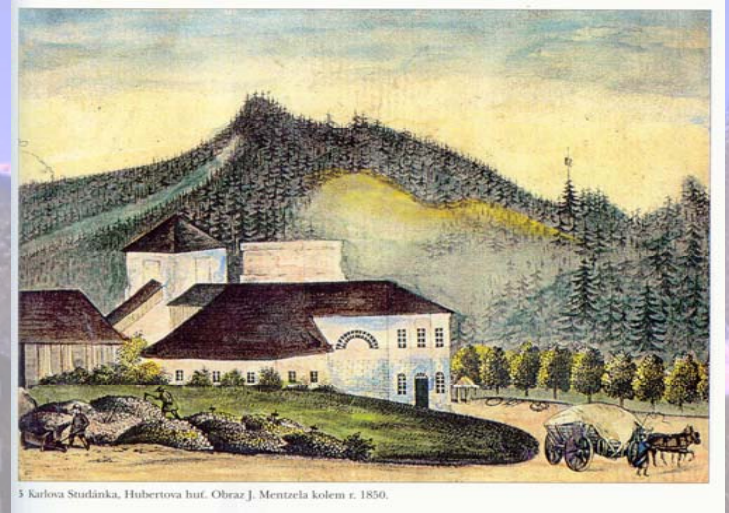
Historické způsoby léčení vodou

- Asi prvních 100 let se v Karlově Studánce k ohřevu koupelí dovážela z hutí na Hubertově struska. Její žhavé kousky po přivezení v pekelném voze, po vhození do dřevěné vany napuštěné minerálkou, ohřály uhličitou vodu a připravily k úvolnění léčivého plynu- CO_2 v koupe-
li, která měla terapeut. efekty

Využití náhonové vody po r. 1891

Chytrí pozorovatelé přírody, využívající vodu v hutích, uměli odklonit nad Karlov. Studánkou bystřinu Bílou Opavu v umělé koryto ve svahu a tím získat tlakovou vodu nejen do vodotrysků zkrášlujících lázeňský park, ale též i k technologii nově stavěného balneoprovozu se zastřešenou kolonádou-LL

Co je balneologie, balneoterapie?

- **B a l n e u m – l á z e ň**
- Balneologie je nauka o léčbě lázeňskými metodami
- Balneoterapie je léčebná metodika, využívající k léčbě přírodní léčivé zdroje.
- Lázeňská léčba stojí dále na rehabilitaci a fyziatrii. Léčebný plán je pod lékař. a fyziatrickým dohledem.

Karlova Studánka s rašeliništi v úpatí Bělského zlomu

Horotvorná pásma v Evropě (podle H. Stilla 1924)

Šipky značí směr
hlavního horotvorného
ho pohybu

Pásma:

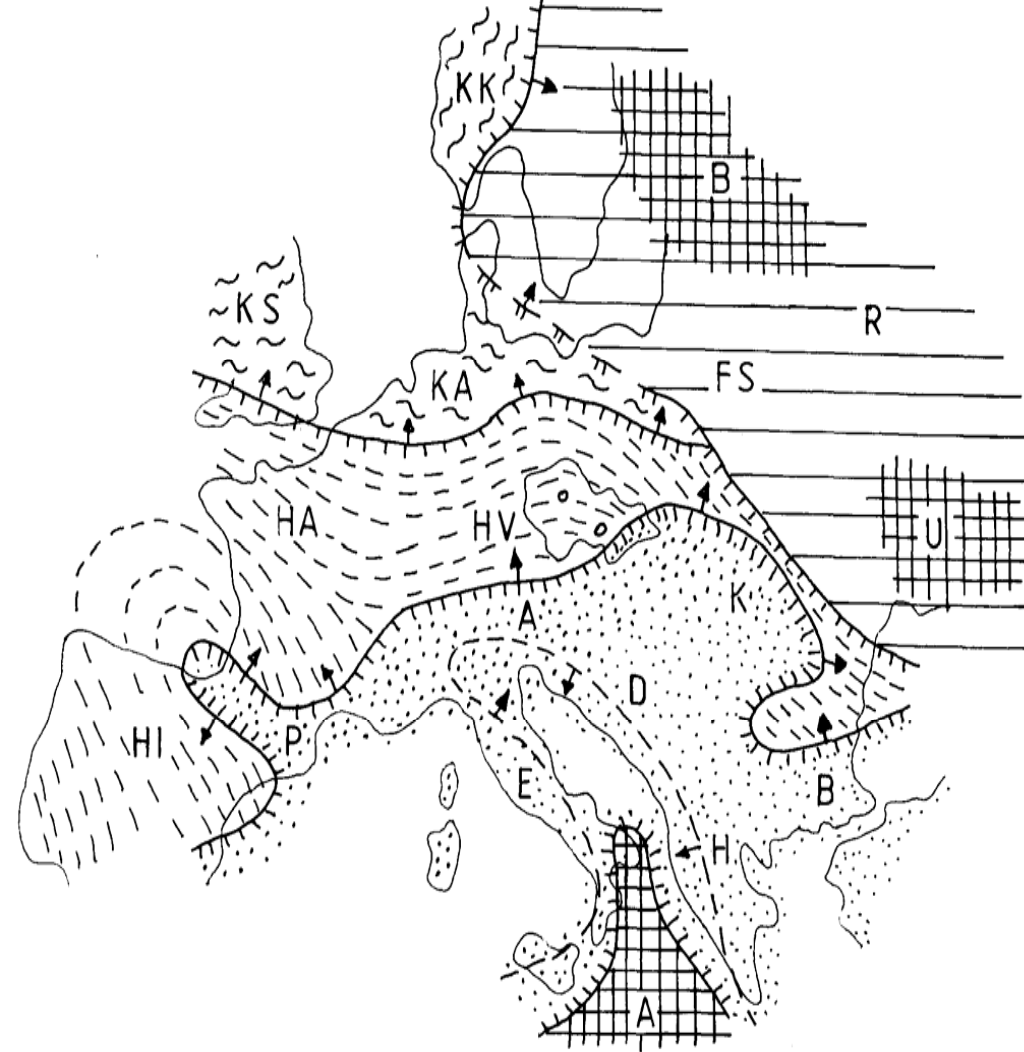
K-Karpaty

**A-Alpinské druho-
třetihory**

**H-Hercynské
ml.prvoh.**

B-Balkán

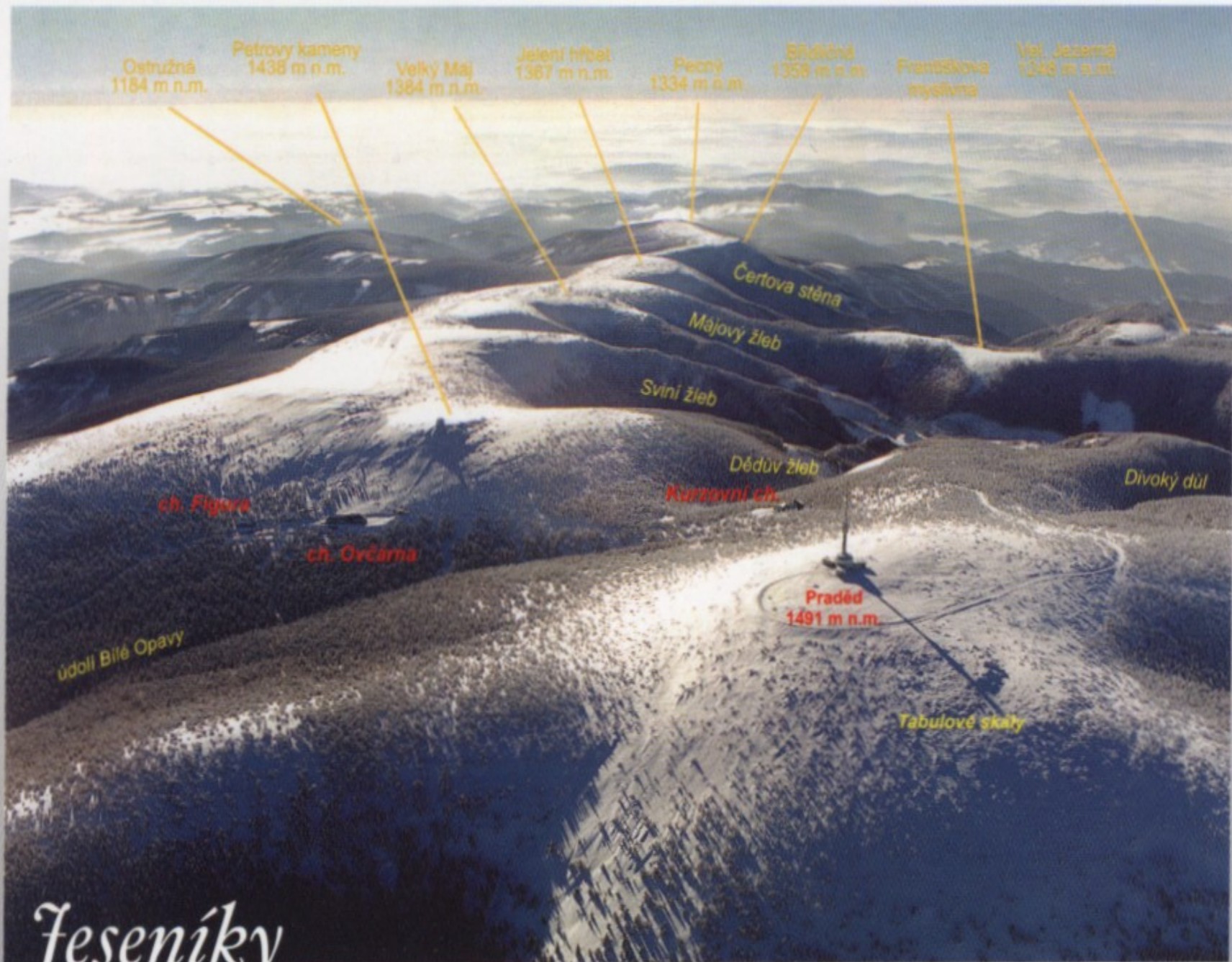
Rozhraní na Moravě!

Horotvorná pásma v Evropě (podle H. Stilla 1924)

Pásma:

A - alpinské (druho- až třetihory): P - Pyreneje, A - Alpy, E - Apeniny, K - Karpaty,
B - Balkán, D - Dinaridy, H - Helenidy. H - hercynské (mladší prvohory),
větev: HA - armorická, HV - variská, HI - iberská. K - kaledonské (starší
prvohory), pohoří: KS - Skotské, KK - Kaledonské, KA - Ardénské. Platformy (starohory):
FS - fenosarmatská, R - ruská. Štíty (prahory): A - africký, B - baltský, U - ukrajinský.
Šipky značí směr hlavního horotvorného pohybu.

Ostružná
1184 m n.m.

Petrovy kameny
1438 m n.m.

Velký Maj
1384 m n.m.

Jelení hřbet
1367 m n.m.

Pecný
1334 m n.m.

Břidličná
1358 m n.m.

Františkova
myšivná

Val Jezerná
1248 m n.m.

Čertova stěna

Májový žleb

Sviní žleb

Dědův žleb

Divoký důl

ch. Figura

ch. Ovčárna

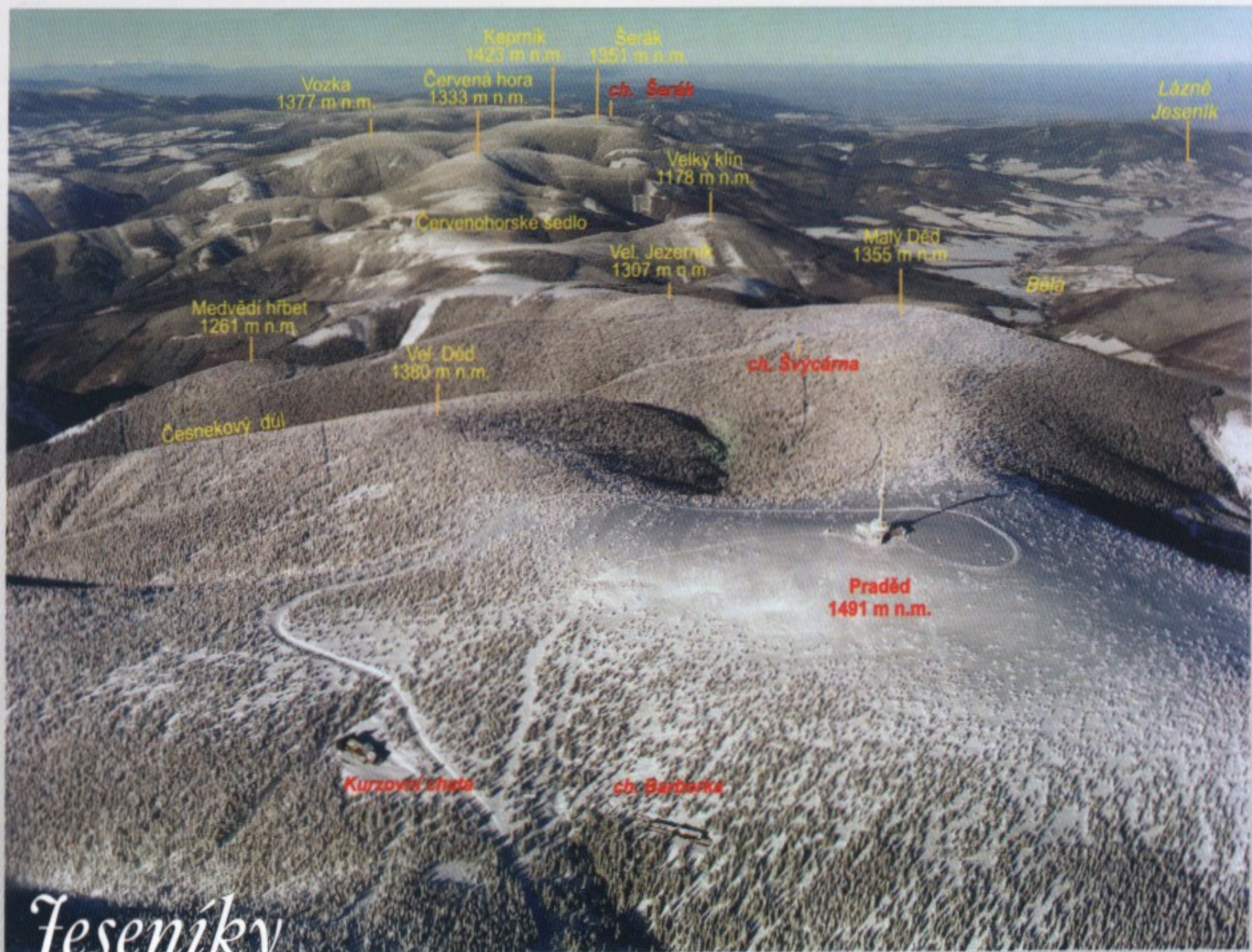
Kurtovni ch.

Praděd
1491 m n.m.

Tabulové skály

údolí Bílé Opavy

Jeseníky

Jeseníky

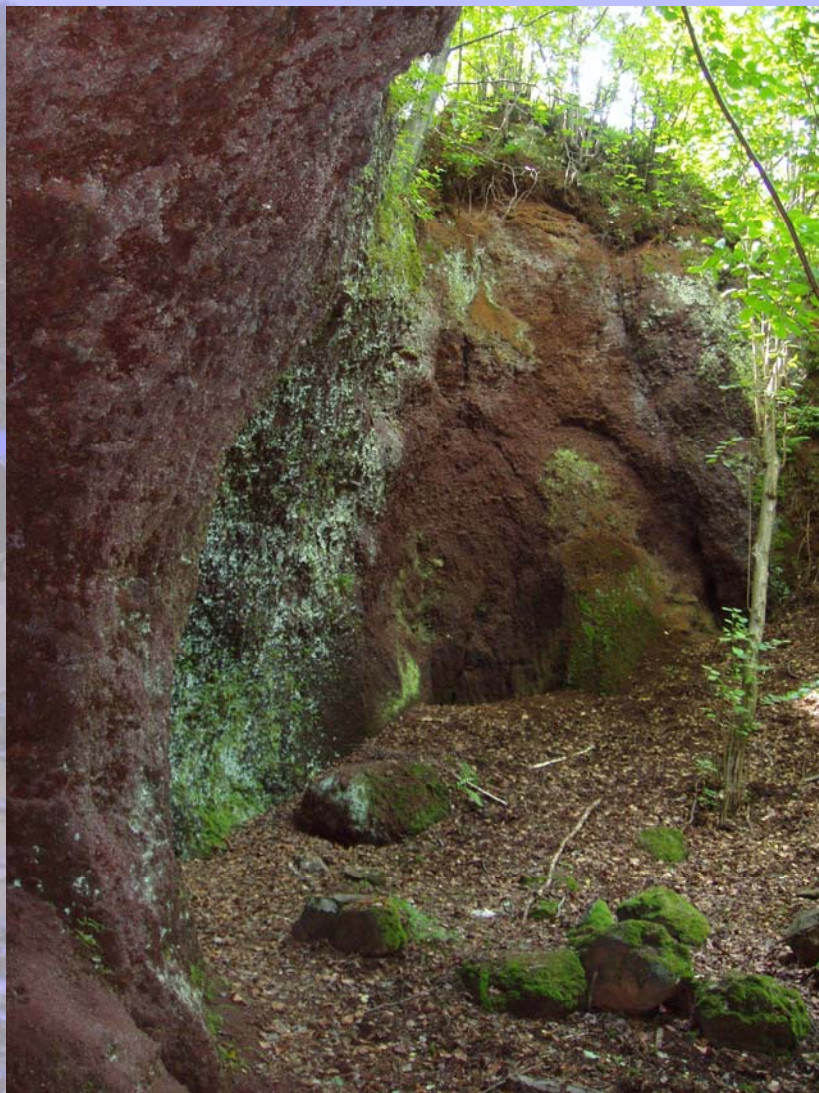

J E S E N I C K É S O P K Y

Uhlířský vrch Venušina sopka Velký Roudný Malý Roudný
Mimo oblast je Červená hora

Venušina sopka v Mezině

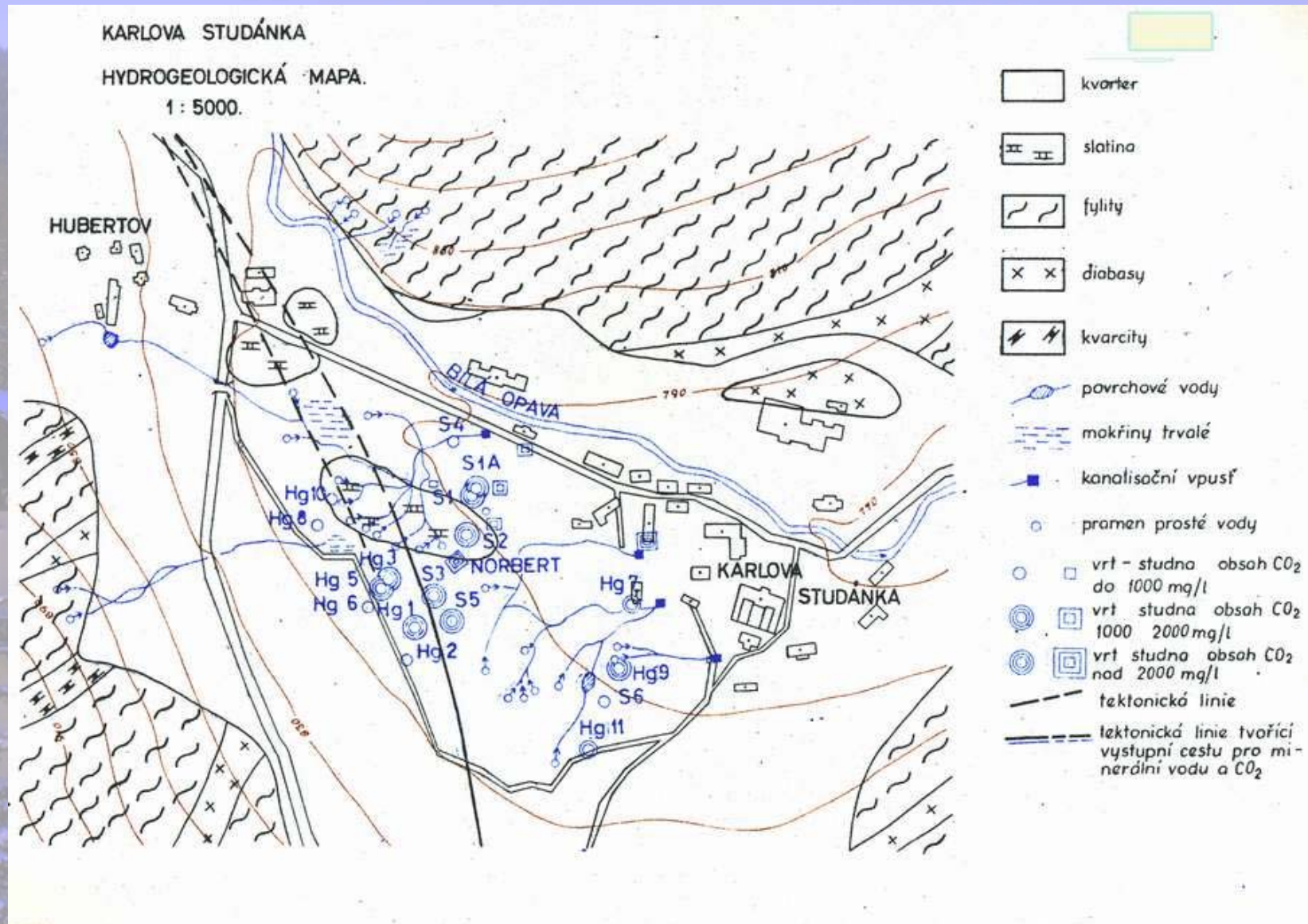
Lávový proud Venušiny sopky

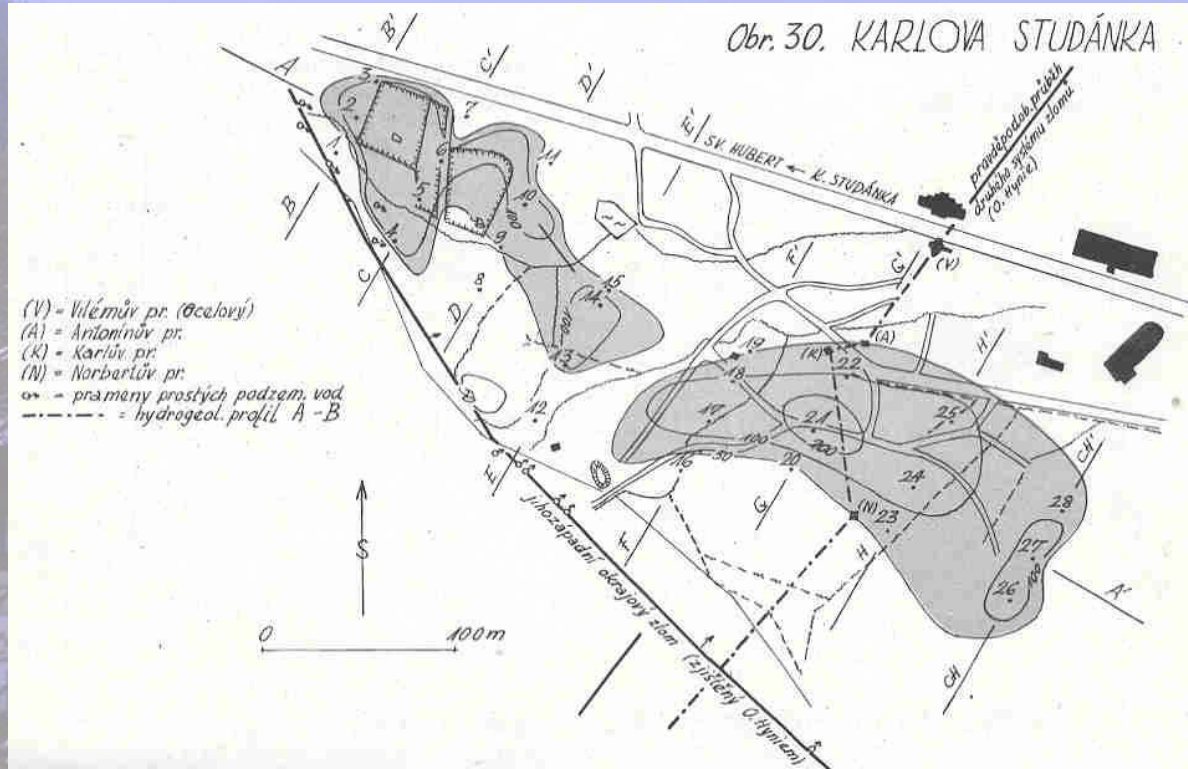

Uhlířský vrch u Bruntálu

Hydrogeolog.mapa K.Studánky

Ložiska rašeliny v K.Studánce

Hydrogeologické vrty v rašeliništi

Ochranné pásmo
I.stupně přírodních
léčivých zdrojů

Vnitřní území
lázeňského místa
Karlova Studánka

Indikace léčené v Karlově Studánce

Dle dosud platné vyhlášky MZ č. 58/1997Sb.:

- nemoci onkologické – celá ind.skupina I, vč. hematoonkologických aj. případů, kde je dosaženo remise (do 2 let od ukončení zákl. onkol.léčby jako léčba komplexní, později nebo opakovaně jako příspěvková léčba) M.Hodgkin v indikovaném případě lze léčit na komplexní léčbě opakovaně
- z ind.skup. II (nemoci oběhového ústrojí)- Hypertense a funkční cévní poruchy)
- indikační skup.V – nemoci dechového ústrojí – celá (stavy po operacích HCD,DCD, chron.záněty hltanu, hlasivek, dutin, alerg.rýmy, záněty plic, průdušek, astma bronchiale, poškození plic profesion.příčinou – silikosis,pneumokoniosis ap.)

Zlepšování i sledování kvality života

- V posledních letech jsme se zejména u onkologických pacientů zaměřili na sledování kvality života, resp. jak ji může ovlivnit lázeňská léčba. Z těchto našich zjištění ukáží v následujících snímcích výsledky.
- Závěrem loňského roku jsme byli osloveni zájmem prohloubit spolupráci s myelomovou skupinou. Mnohočetný myelom má svá specifika a je proto potřebné správně odhadnout, kdy zejména zavčasu ve snaze o prevenci remise láz.léčbu indikovat a naopak kdy láz.pobyt v horském terénu je již rizikový. Zde je a bude na místě naši vzájemnou informovanost o stavu pac. prohloubit.

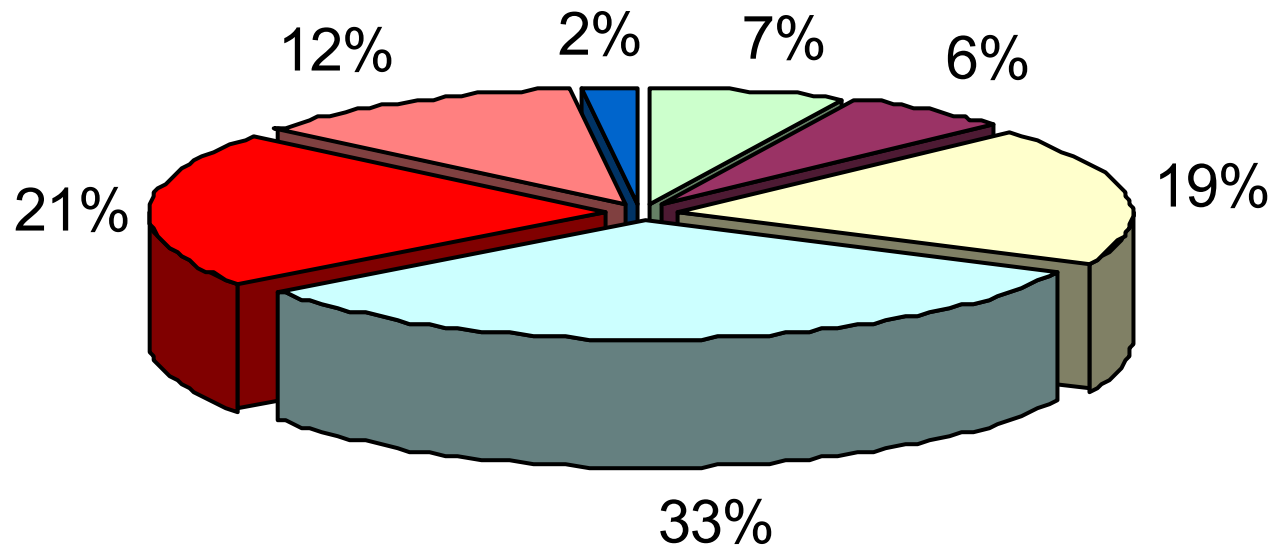
V roce 2004-2005 jsme sledovali náhodným výběrem naše nemocné, kdy ve větší míře jsme se zaměřili na celou indikační skupinu onkologicky nemocných. Následně jsme celou tuto skupinu sledovali dotazníkovou metodou ještě za rok po ukončení jejich lázeňské léčby, abychom se dověděli, jak se onkologicky nemocní, kteří u nás léčení absolvovali, cítí v průběhu dalšího času a za rok po ukončení lázeňské léčby u nás, a jak hodnotí vliv láz.léčby na základní onemocnění a kvalitu svého života.

Hodnocení onkolog.nemocných za 1 rok po absolvované láz.léčbě

Do ročního souboru, sledovaného při lázeňské léčbě v Karlově Studánce, spadalo 213 onkolog.nemocných, z nichž 203 vyslovalo souhlas se sledováním a spolupracovalo při sledování kvality života

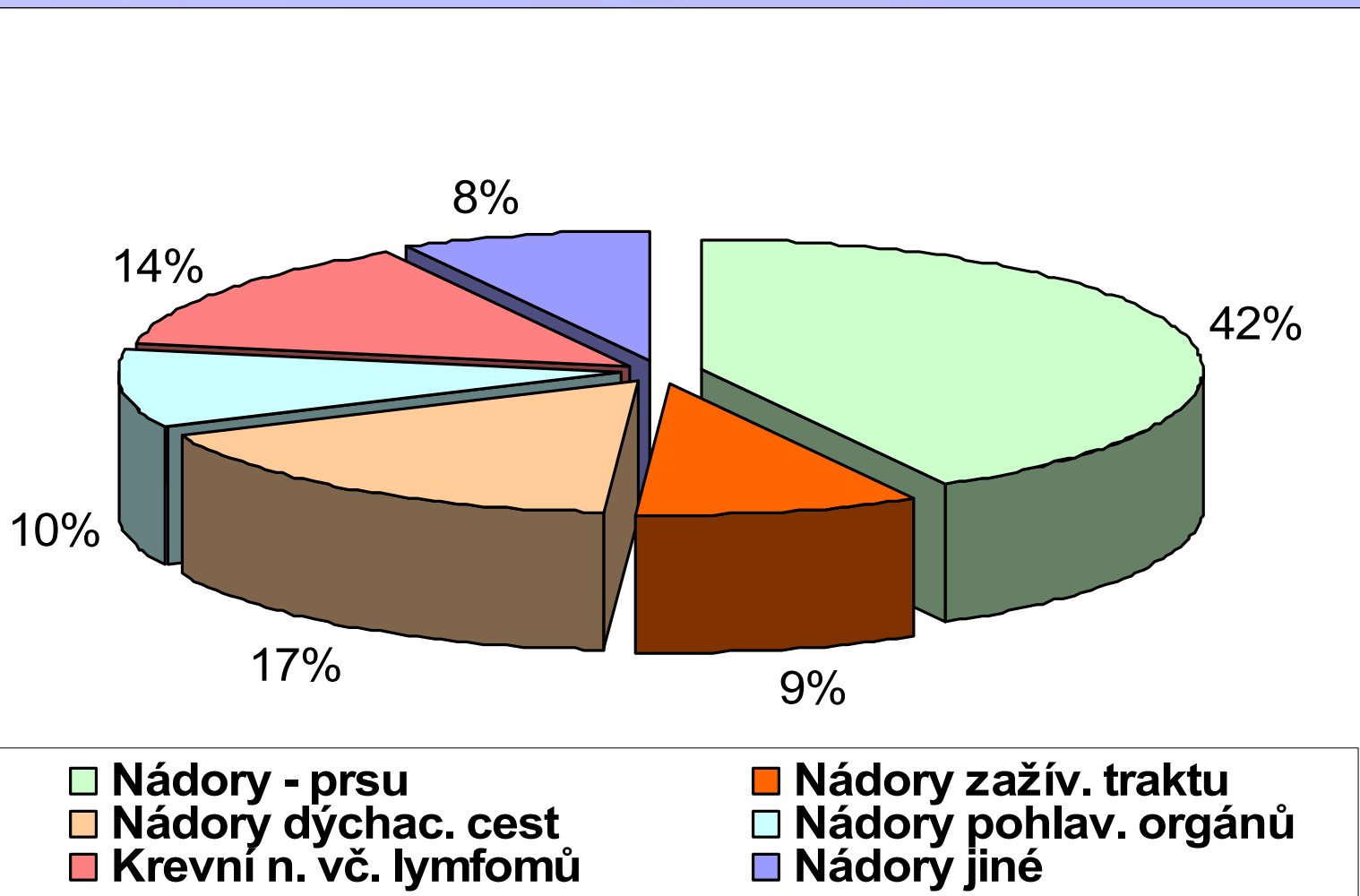
Za rok po lázeň.léčbě z domů odpovědělo 192 nemocných na dotazy ke kvalitě života, k základnímu onemocnění, k efektu lázeň.léčby.

Věkové rozložení souboru onkologických pacientů n=192

 do 30ti	 do 40ti	 do 50ti	 do 60ti
 do 70ti	 do 80ti	 nad 80	

Nádorové nemoci v sledov.souboru

Sledování ukazatelů kvality života

K danému sledování se nám velmi hodilo schéma na následující straně, které publikoval a ověřil na řadě svých studií americký psycholog Stephen R. COVEY (u nás publikováno pod titulem: „7 návyků šťastné rodiny“, Columbus s.r.o. Praha 1999)

Ve schématu OSOBNÍ OBNOVY rozlišuje

úroveň fyzickou

úroveň společensko-emocionální

úroveň duševní

úroveň duchovní

OSOBNÍ OBNOVA

NA FYZICKÉ ÚROVNI
Cvičení,
zdravé stravování,
zvládání stresu

NA SOCIÁLNĚ
EMOCIONÁLNÍ
ÚROVNI
Navazování
přátelství, služba
ostatním, empatické
naslouchání, tvůrčí
spolupráce

NA DUCHOVNÍ ÚROVNI
Meditace, modlitba,
vážná četba, návraty
k principům

NA MENTÁLNÍ ÚROVNI
četba, představivost, plány,
psaní, rozvíjení talentu, učení

Co vedlo k zvýšení fyzické kondice v průběhu lázeňské léčby.

Jaké příčiny uvedli onkol.nemocní.

- pohyb v přírodě (hory, les, vzduch)
- léčebný tělocvik (celkově, jóga, indiv. LTV, cvičení pro ženy, Theraband, cvičení na míčích, Brüger koncept, posilovna)
- procedury (masáže, koupele, uhličitá koupel, všechny, hydromasáž, rašelina, parafin, bioptř. lampa, suché CO₂)
- lymfodrenáže
- lázeňská léčba komplexně
- inhalace
- změna režimu (také spánek)

Dnová vřídla, dnové perličkové lišty

Ve stěnách bazénu masážní trysky

Perličková lavice, trysky, reflektory

Víceúčelové tepidarium, vč. páry

Slaný bazén s vodou teplou 32-34st.

Atraktivní whirlpool, barevné efekty

Dnová vřídla – velká atrakce

Bazénové vyžití pro celé rodiny

Dnová vřídla s perličkovými tyčemi

Co vedlo k lepšímu psychickému stavu dle údajů nemocných

- příroda, procházky, být v přírodě i sám,
- pěkné prostředí včetně příjemných interiérů,
- změna prostředí
- komunikace mezi pacienty, komunikace se stejně nemocným pacientem, s jiným pacientem, se spolubydlícím
- klid, relaxace, režim, odpočinek, změna režimu
- vstřícnost personálu, celková atmosféra
- psychická podpora konkrétn. zaměstnance
- procedury (perličková, uhličítá koupel, jóga)
- jiné (spoluúčast rodiny, zlepšení tělesné výkonnosti, překonání strachu, zjištění závažného stavu jiných)

Co vedlo k zvýšení společensko-emocionální úrovně při láz.léčbě

- hudba (koncerty, tanečky, operetky,
- dechovka, cantry, sólový zpěv, Hašlerovy písničky, Novák, vystoupení dětí)
- příroda (komplexně, hory, vodopády, organizovaná vycházka lázněmi)
- zájezdy
- přednášky lékařů (historie lázní, astma, kašel, antibiotika, onkologie)
- všechny akce
- jiné příležitosti(otevírání láz. sezony, mažoretky, svěcení pramene, kostel, knihovna)

Jak hodnotí duchovní oblast svého života nemocný při láz.léčbě

Onkologičtí pacienti často mění své životní postoje a vztah k duchovní oblasti. Odpovědi na otázky do této oblasti nemuseli uvádět.

62% pacientů se označilo jako věřící (někdo aktivněji, jiný pasivněji).

40% pacientů uvedlo pozitivní duchovní zážitek v průběhu lázeňské léčby.

Co ovlivňovalo růst v duchovní oblasti nemocného při láz.léčbě

- zdejší kostel (samotná návštěva kostela, atmosféra v kostele, indiv. prožitek, hudba, rozjímání, vystoupení dětí, přijímání, víra ostatních pacientů) ale i jiný kostel (ve Zlatých Horách, Olomouci - Svatý Kopeček)
- příroda, les, hory, rozjímání v přírodě
- bohoslužba – mše sv., řádová sestra, svěcení pramenů při zahajování sezóny Lurdská jeskyňka Panny Marie u Slez. domu
duchovní rozhovor (se spolupacientem, knězem)

Hodnocení kvality života onkol.nem. v souvisl.s láz.léčbou v K.Studánce (0-3 nízká, 4-7 střední, 8-10 vysoká)

	prům	fyzická úroveň		
pohl.	věk	před	po	za1r.
muži	57,5	4,3	8,1	6,8
ženy	55,4	3,7	8,1	6,3
m+ž	55,9	3,8	8,1	6,4

Hodnocení kvality života onkol.nem. v souvisl.s láz.léčbou v K.Studánce (0-3 nízká, 4-7 střední, 8-10 vysoká)

	prům.	společ.-emoc.úr		
pohl.	věk	před	po	za1r.
muži	57,5	5,4	7,8	7,1
ženy	55,4	5,4	8,1	7,3
m+ž	55,9	5,4	8,0	7,2

Hodnocení kvality života onkol.nem. v souvisl.s láz.léčbou v K.Studánce (0-3 nízká, 4-7 střední, 8-10 vysoká)

	prům	duševní úroveň		
pohl.	věk	před	po	za1r.
muži	57,5	5,4	7,6	7,2
ženy	55,4	5,1	8,1	7,2
m+ž	55,9	5,2	8,0	7,2

Hodnocení kvality života onkol.nem. v souvisl.s láz.léčbou v K.Studánce (0-3 nízká, 4-7 střední, 8-10 vysoká)

	prům	duchovní úroveň		
pohl.	věk	před	po	za1r.
muži	57,5	5,0	6,5	7,1
ženy	55,4	5,2	7,2	7,3
m+ž	55,9	5,2	7,1	7,2

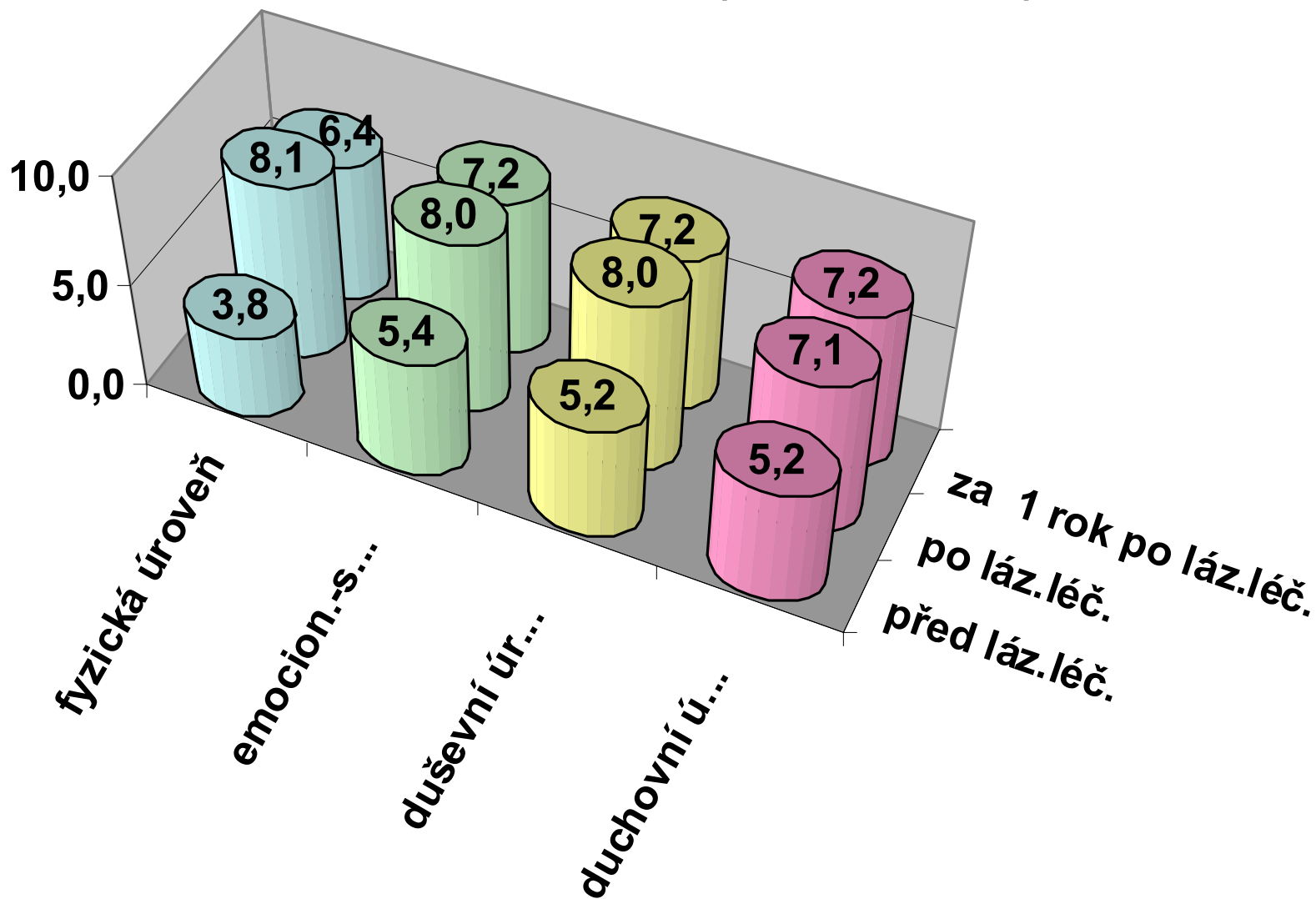
Hodnocení kvality života onkol.nem. v souvisl.s láz.léčbou v K.Studánce (0-3 nízká, 4-7 střední, 8-10 vysoká) u 49 mužů, 143 žen, celkem n=192

	prům	trvání efektu lázeňské léčby					po ukončení	
pohl.	věk	léč-K	za2m	za4m	za6m	za8m	10mě	za rok
muži	57,5	8,8	8,0	7,4	7,5	6,9	6,5	6,1
ženy	55,4	8,7	8,6	8,0	7,4	6,8	6,5	6,3
m+ž	55,9	8,7	8,4	7,9	7,4	6,8	6,5	6,2

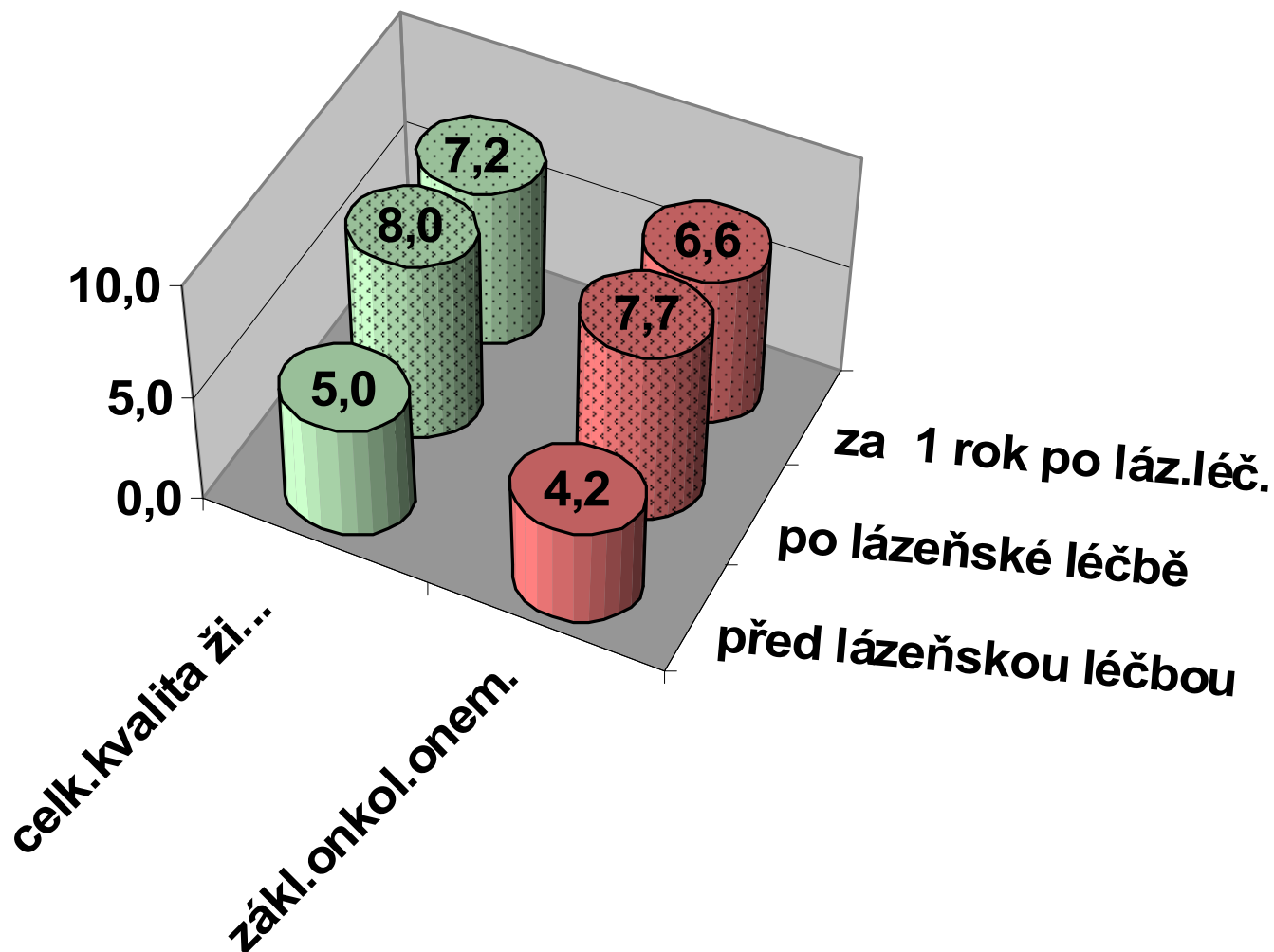
Hodnocení kvality života onkol.nem. v souvisl.s láz.léčbou v K.Studánce hodnocení t-testem $p < 0,05$ $p < 0,005$ (49 mužů, 143 žen, celkem n=192)

	prům věk	trvání efektu lázeňské léčby	po ukončení						
pohl.	věk	měs.	po 2	za4m	za6m	za8m	za10m	za 1r.	
muži	58,0	t-test	4,4	5,3	6,2	9,2	8,7	10,1	
ženy	55,0	t-test	1,7	5,0	11,4	15,3	15,1	15,3	
m+ž	56,0	t-test	35,7	14,3	20,2	33,6	29,1	25,3	

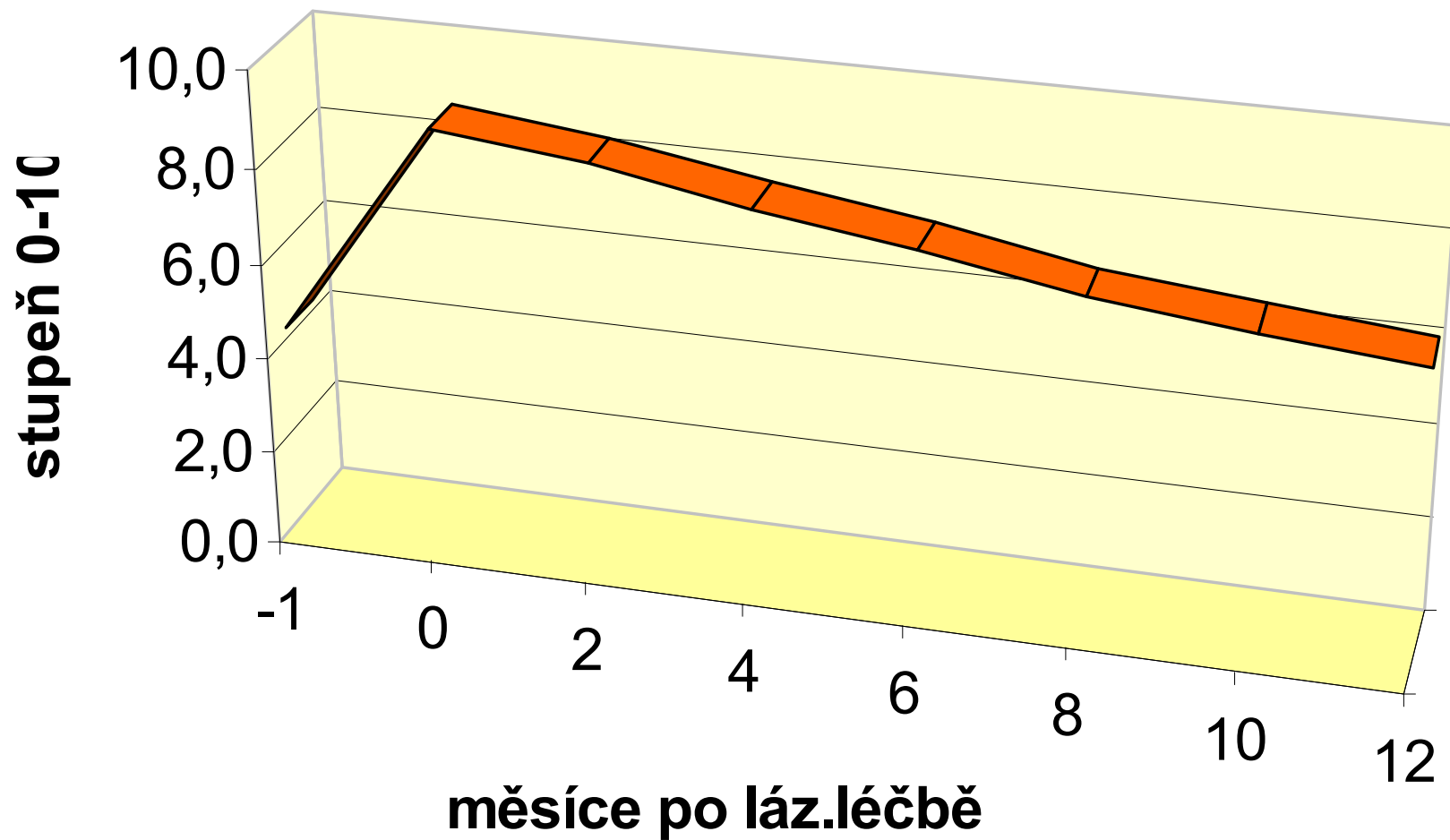
Sledování jednotlivých úrovní kvality života onkologicky nemocných v souvislosti s lázeň. léčbou v Karlově Studánce (n = 192 osob)

Sledování celkové kvality života a základního onkolog. onemocnění v souvislosti s lázeň. léčbou v Karlově Studánce (n = 192 osob)

Trvání léčebného efektu po skončení lázeňské léčby v Karlově Studánce u onkologicky nemocných (doma v měsících)

Jak onkologicky nemocní hodnotí potřebu opakovat láz.léčbu po roce

Žádá opakování lázeňské léčby v % po roce:

	ano	ne	neví
muži	96%	0	4%
ženy	96%	2%	2%
Celkem muži + ženy	96%	2%	2,5%

Závěr: Vhodnost lázeňské léčby onkologicky nemocného pacienta

- 1) Z provedených šetření i zkušeností jsme dospěli k závěru, že lázeňská léčba po ukončení základní onkologické terapie je velmi potřebná a vhodná, žádá ji 96% pac.
- 2) Prokazujeme statisticky významné zlepšení základního onkol.onem. i kvality života po lázeňské léčbě v průběhu následujícího roku.
- 3) Doporučujeme při vyhodnocování stavu v 2-měsíčních intervalech za rok po ukončení láz. onkol.léčby-lázeňskou léčbu znovu zopakovat

Jaký postoj zaujmout k léčbě nemocných s mnohočet.mylomem

- Především při včasné zjištění a dokud nejsou velké komplikace, je na místě po skončení základní onkol.léčby pac. odeslat na lázeňskou léčbu k oddálení remise. Tuto léčbu opakovat.**
- Stejně tak po léčbě v rámci remise, je vhodná následná láz.léčba, byť je na místě usilovat i u opak.pobytu o komplexní léčbu. Cíl – dosáhnout legislat.obdobn.pohledu- jako na Morb.Hodgkin, kde lze opakovat komplexní hrazenou léčbu.**
- Klin.stav dobře zhodnotit – zda je nemocný schopen absolvovat lázeňskou léčbu na horách – nevhodné např. pro vozíčkáře a obdobná omezení.**

A winter scene in a mountain town. The foreground is dominated by a large, multi-story building with a yellow facade and a snow-covered roof. The building has several windows and a balcony. To the right, there are other buildings, some with dark facades and snow-covered roofs. The background shows snow-covered mountains and a forest of evergreen trees. The sky is a clear, pale blue. The overall atmosphere is peaceful and serene.

Děkuji za pozornost

Sdělení od onkolog. pac. z Třebíče

Vážení, přijměte můj upřímný a vřelý dík za vše, co děláte pro nás – onkologicky nemocné. Lázeňská léčba, kterou jsem u Vás v Karlově Studánce absolvovala mě vrátila zpět do života. Jsem citově založený člověk, a přesto, že věřím v Boha, jsem se před nástupem lázní, po lékařské zprávě a ukončení chemoterapie, cítila zdrcená, vyřazená na okraj společnosti. Přestávala jsem komunikovat i s těmi nejbližšími a uzavírala jsem se do sebe, což mělo negativní vliv i na moje okolí.

Věřím, že by se mi to nepodařilo v hlučných lázeňských střediscích, ale zde – v Karlově Studánce to bylo konejšivé a uklidňující.

Nádherná příroda – vycházky a výlety do okolí, tiché bohoslužby v místní kapličky, ale i koncerty, přednášky a večerní společenské zábavy a v neposlední řadě i laskavý a vstřícný vztah ošetřujícího personálu To vše přispělo k tomu, že jsem získala opět odvahu ke komunikaci s lidmi, přestala jsem se cítit méněcenná a život se začal vracet do normálních kolejí. Děkuji Vám, pomohli jste mi překlenout nejtěžší období mého života.....

Potřeba vážně nemoc. pacienta

Ten kdo prožívá závažnou nemoc, potřebuje vstřícnou pomoc, klidný prostor k vyrovnání se s závažnou situací svého zdraví. Je proto nutné nejen erudované odborné léčebné vedení, ale též i potřebné prostředí, kde personál nežije v neklidu, který se přenáší na nemocného. Jestliže máme druhým dávat pomoc a naději k životu, musíme sami žít v harmonii kvalitního života. Usilujme o ni.